

دیدگاه دانشجویان دانشگاه زابل نسبت به عوامل تاثیرگذار در روابط بین دختر و پسر

اشیما یوسفی،^۲ مهدی مهدیزاده جرجافکی
^۱ مدرس دانشگاه جامع علمی کاربردی واحد زابل
^۲ گروه آمار، دانشکده علوم پایه، دانشگاه زابل

چکیده

ارتباط دختران و پسران و مراوده آنان با یکدیگر در جامعه کنونی ما با واکنش‌های متفاوتی رو به روست. برخی بر این عقیده‌اند که هرگونه ارتباط این دو جنس خطرناک و مشکلات فراوانی بوجود می‌آورد و بر عکس گروه دیگر معتقدند که محدودیت و ایجاد مانع میان این دو مشکل‌سازتر است. دین مبین اسلام میانه‌روی را بین دو جنس، روش صحیح و درست دانسته است. قرآن کریم می‌فرماید که مبنا در ارتباط دختر و پسر آن است که معروف را رعایت کنند یعنی اینکه باید به عرف ارتباط در محیط‌های مختلف (دانشجویی، شهری و روستایی) توجه نمایند. بنابراین، این مطالعه جهت شناسایی و تعیین عوامل تاثیرگذار در روابط دانشجویان دختر و پسر از دیدگاه دانشجویان در دانشگاه زابل انجام پذیرفت.

در این تحقیق جمع‌آوری اطلاعات توسط پرسشنامه صورت گرفته است. جامعه آماری مورد نظر را دانشجویان دانشگاه زابل در نظر گرفتیم. نمونه مورد نظر با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی ساده به دست آمد. که ۱۵۴ دانشجو به تصادف انتخاب شدند و پرسشنامه‌های مربوطه توسط آنها تکمیل شد. در این تحقیق نگرش دانشجویان به عنوان متغیر وابسته و جنسیت، وضعیت تاهل، مقطع تحصیلی و دانشکده به عنوان متغیرهای مستقل در نظر گرفته شد.

واژه‌های کلیدی: آلفای کرونباخ، آزمون تی دو نمونه ای مستقل، آنالیز واریانس یکطرفه، ضریب تعیین، رگرسیون چندگانه.

۱ مقدمه

از بین دانشجویان نمونه‌ای به روش تصادفی ساده در نظر گرفتیم. که تعداد ۱۵۴ دانشجو به تصادف انتخاب شدند. ابزار گرد آوری اطلاعات، پرسشنامه‌ای مشتمل بر دو بخش است که، بخش اول سوالات دموگرافیک (جنسیت، دانشکده، مقطع تحصیلی، وضعیت تاهل) و بخش دوم سوالاتی که عوامل تاثیرگذار در روابط دختر و پسر را می‌سنجد که خود مشتمل بر یازده قسمت، که به ترتیب عبارتند از جایگاه اجتماعی جنس مخالف (حاوی پنج سوال)، حد و حدود ارتباط با جنس مخالف (حاوی شش سوال)، چگونگی آغاز ارتباط با جنس مخالف (حاوی پنج سوال)، تاثیر رفتار و گفتار در شکل‌گیری ارتباط با جنس مخالف (حاوی پنج سوال)، تاثیر پوشش و حجاب در شکل‌گیری ارتباط با جنس مخالف (حاوی چهار سوال)، معیار انتخاب (حاوی شش سوال)، علل برقراری ارتباط با جنس مخالف (حاوی شش سوال)، پیامدهای منفی ارتباط با جنس مخالف (حاوی شش سوال)، مشورت کردن برای ایجاد رابطه با جنس مخالف (حاوی هفت سوال)، علل مخفی کردن رابطه از والدین (حاوی پنج سوال) و علل پایان رابطه (حاوی پنج سوال). گزینه‌های پرسشنامه به صورت رتبه‌ای (هرگز، به ندرت، گاهی، بیشتر، معمولاً، همیشه) با مقیاس نمره‌گذاری ۱ تا ۶ ارائه گردید و همچنین گزینه‌هایی با رتبه‌ای (بله و خیر) با مقیاس نمره‌گذاری ۱ تا ۲ ارائه گردیده است. داده‌های جمع‌آوری شده در نرم افزار SPSS وارد و از طریق آمار توصیفی به صورت درصد و میانگین و همچنین آمار استنباطی با آزمون‌های آماری تی مستقل، آنالیز واریانس مورد تحزیه و تحلیل قرار گرفت. پایایی آن از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ارزیابی گردید ($\alpha=0/87$).

انسان موجودی است اجتماعی و در زندگی اجتماعی، ارتباط از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. برقراری ارتباط به شکل موثر یا ضعیف بخش اصلی زندگی ما را تشکیل می‌دهد و همه فعالیت‌های ما نوعی ارتباط محسوب می‌گردد.

قرآن کریم می‌فرماید: به گونه‌ای سخن نگویند که بیمار دلان در شما طمع کنند و سخن شایسته بگویند [۱]. سخن شایسته باید گفت نه اینکه سخنان مهیج و تحریک کننده و آلوده باشند، زیرا این گونه سخن گفتن باعث تحریک انسان می‌شود [۲].

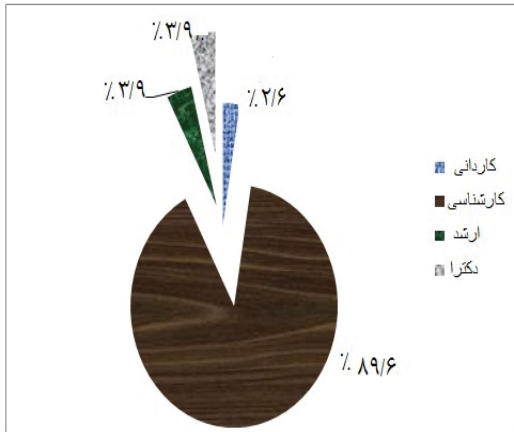
نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها در پژوهش خود عامل تاثیرگذار در ایجاد وضعیت مطلوب در روابط دختر و پسر را شامل شناخت واقعیت‌های جنس مخالف، اجتناب از خیال پردازی، زدودن هیجانات و احساس خصومت و خشونت به جنس مخالف، کنترل خونسردی و صلابت شخصیت به هنگام برخورد با جنس مخالف، برخورد مبتنی بر احترام با رعایت حدود شرعی، فقدان روابط پنهانی با جنس مخالف قبل از عقد شرعی، نداشتن رفتار سبک و جلب توجه جنس مخالف در جوامع مختلف می‌دانند

۲ روش بررسی

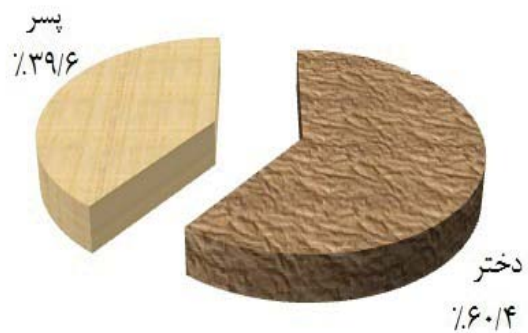
این مطالعه توصیفی-تحلیلی مقطعی، با مشارکت تعدادی از دانشجویان ترم دوم و بالاتر شاغل به تحصیل در سال تحصیلی ۹۱-۹۲ در دانشگاه زابل صورت پذیرفت. در این مطالعه کلیه دانشجویان شاغل در دانشگاه زابل در ترم دوم و بالاتر به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شدند.

۳ یافته‌ها

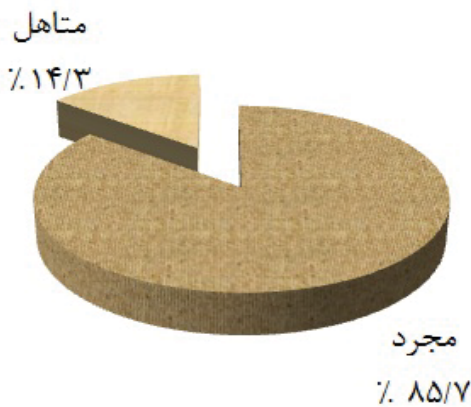
سوالات دموگرافیک (جنسیت، دانشکده، مقطع تحصیلی، وضعیت تاهل) پاسخ دهندگان به صورت درصد با نمودارهای دایره‌ای به شرح زیر هستند.

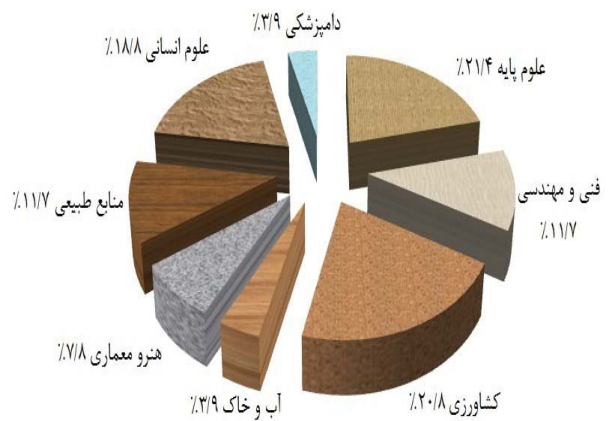
شکل ۳: پراکندگی مقطع تحصیلی دانشجویان

شکل ۱: پراکندگی جنسیت در نمونه

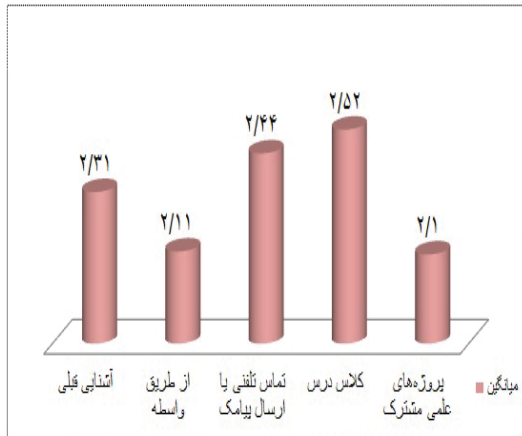
شکل ۴: وضعیت تاهل دانشجویان

شکل ۲: پراکندگی دانشجویان در دانشکده‌های مختلف

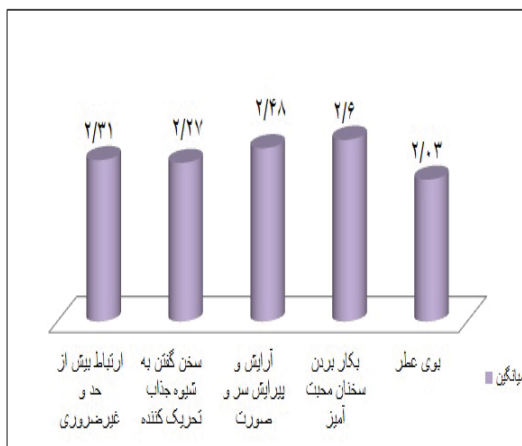
میانگین سوالات پرسشنامه در بخش دوم با نمودارهای میله‌ای به شرح زیر ارائه می‌شوند.

با جنس مخالف موضوعات «صحبت عادی» و «در حد ارسال پیامک» به ترتیب بیشترین و «رابطه جنسی» کمترین میانگین را به خود اختصاص دادند (شکل ۶).

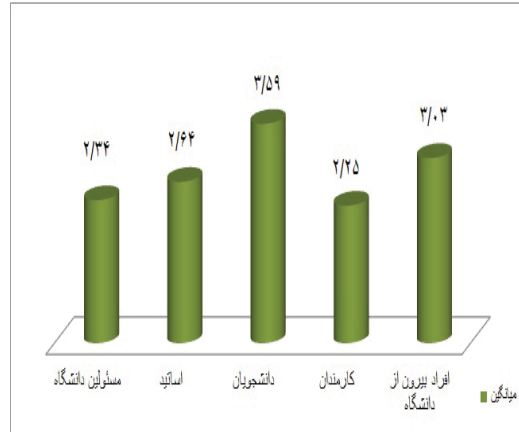

شکل ۷: میانگین چگونگی آغاز ارتباط با جنس مخالف

طبق تحقیقات انجام شده در خصوص چگونگی آغاز ارتباط با جنس مخالف موضوعات «کلاس درس» بیشترین و « پروژه‌های علمی مشترک» کمترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند (شکل ۷).

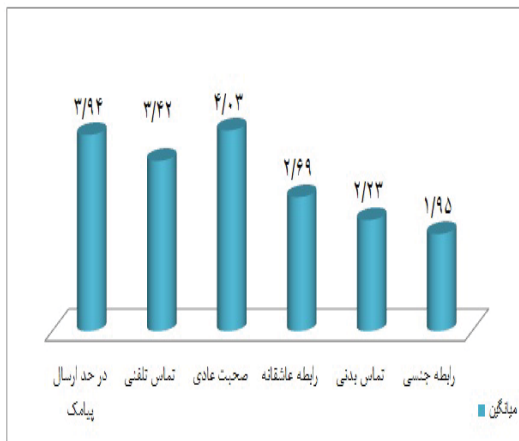

شکل ۸: میانگین تاثیر رفتار و گفتار در شکل‌گیری ارتباط با جنس مخالف

شکل ۵: میانگین جایگاه اجتماعی جنس مخالف

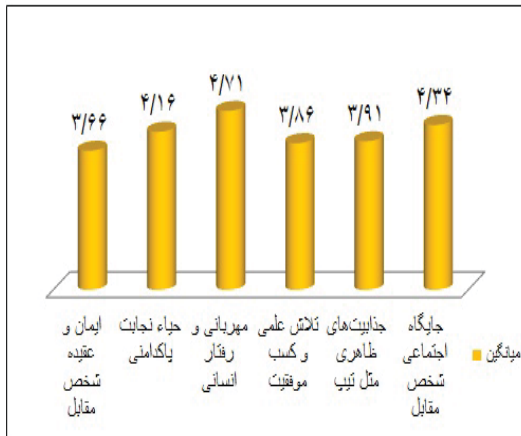
در این نظر سنجی از نظر جایگاه اجتماعی قشر «دانشجویان» و «افراد بیرون از دانشگاه» بیشترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند و کمترین میانگین مربوط به قشر «کارمندان» می‌باشد بدین معنی که گاهی نیز دانشجویان با کارمندان در ارتباط بوده‌اند. (شکل ۵).

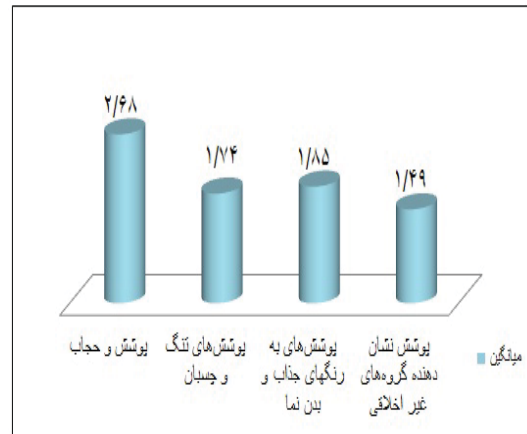
شکل ۶: میانگین حد و حدود ارتباط با جنس مخالف

طبق بررسی‌های انجام شده در قسمت حد و حدود ارتباط

در خصوص تاثیر رفتار و گفتار در شکل‌گیری ارتباط با جنس مخالف «بکار بردن سخنان محبت آمیز و صمیمی» بیشترین و «بوی عطر» کمترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند (شکل ۸).

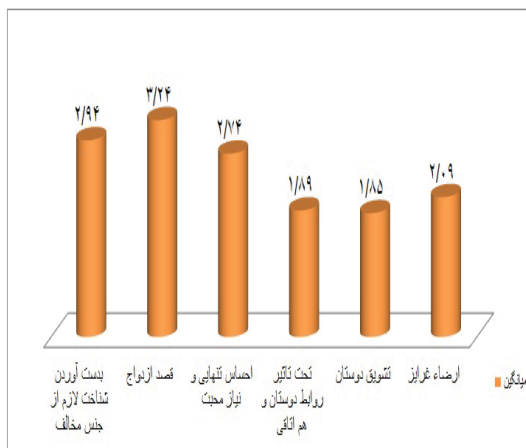

شکل ۱۰: میانگین معیار انتخاب

شکل ۹: میانگین تاثیر پوشش و حجاب در شکل‌گیری ارتباط با جنس مخالف

در زمینه تاثیر پوشش و حجاب در شکل‌گیری ارتباط با جنس مخالف «پوشش حجاب» بیشترین و «پوشش نشان‌دهنده گروه‌های غیر اخلاقی» کمترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند (شکل ۹).

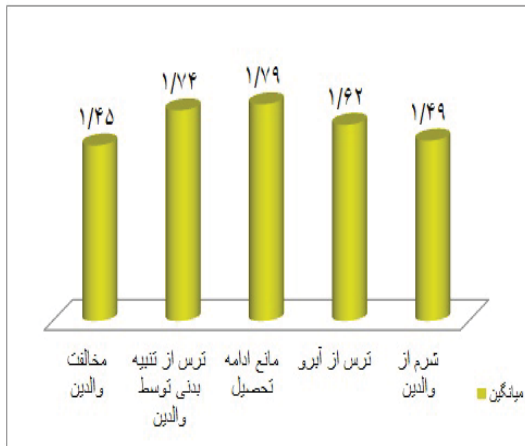

شکل ۱۱: میانگین علل برقراری ارتباط

معیار انتخاب جنس مخالف در زمینه‌های «مهربانی و رفتار انسانی» و «جایگاه اجتماعی» بیشترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند (شکل ۱۰).

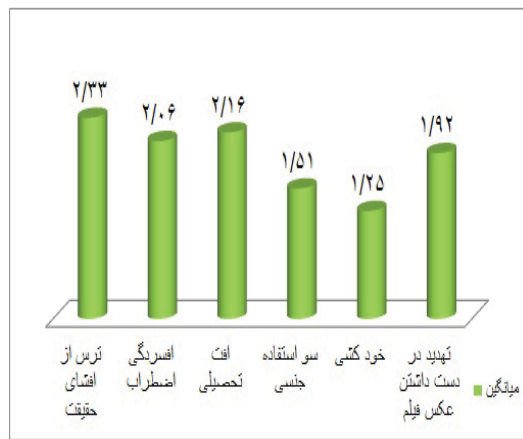
در هدف عمده برقراری ارتباط با جنس مخالف، بیشترین میانگین مربوط به «قصد ازدواج» و کمترین مربوط به «تشویق دوستان» می‌باشد (شکل ۱۱).

اما در خصوص پیامدهای منفی ارتباط با جنس مخالف

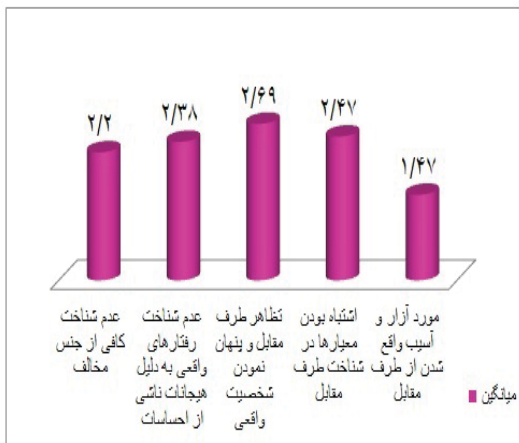
شکل ۱۴: میانگین علت مخفی کردن این رابطه

در تحقیق به عمل آمده علت مخفی کردن رابطه با جنس مخالف «ترس از مانع ادامه تحصیل» بیشترین و «مخالفت والدین» کمترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند (شکل ۱۴).

شکل ۱۲: میانگین پیامدهای منفی ارتباط با جنس مخالف

«ترس از افشای حقیقت» بیشترین و «خودکشی» کمترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند (شکل ۱۲).

شکل ۱۵: میانگین علل پایان رابطه

در نتیجه این تحقیق علل پایان رابطه «تظاهر طرف مقابل و پنهان نمودن شخصیت واقعی» بیشترین و «مورد آزار و آسیب شدن از طرف مقابل» کمترین

شکل ۱۳: میانگین مشورت کردن برای ایجاد رابطه با جنس مخالف

در مبحث مشورت کردن برای ایجاد رابطه با جنس مخالف بیشترین و کمترین میانگین به ترتیب مربوط به «مسئولین خوابگاه» و «دوستان و آشنایان» می‌باشد (شکل ۱۳).

منفی، مشورت، علل مخفی کردن، علل پایان رابطه) روی هم ۴۲/۳ درصد واریانس (تغییرات) متغیر روابط بین دانشجویان را تبیین می‌کنند.

جدول ۱: تحلیل واریانس رگرسیون چندگانه همزمان برای روابط بین دختر و پسر

F	میانگین مجزورات مجزورات	درجه آزادی	مجموع مجزورات	شاخص آماری مدل
۱۱/۱۹	۱۸ ۱/۶۱	۱۱ ۱۴۲ ۱۵۳	۱۹۷/۹۶ ۲۲۸/۳۱ ۴۲۶/۲۷	رگرسیون باقیمانده کل

جدول ۲: ضرایب رگرسیون و آزمون معنی داری آنها

سطح معنی داری	t	بتاها	
۰/۰۸	-۱/۷۵		ضریب ثابت
۰/۳۱	۱/۰۲	۰/۰۸	جایگاه اجتماعی
۰/۰۰	۷/۰۱	۰/۵۷	حد و حدود
۰/۵۲	-۰/۶۴	-۰/۰۵	چگونگی آغاز
۰/۰۳	۲/۱۸	۰/۲۱	تاثیر رفتار و گفتار
۰/۱۸	-۱/۳۵	-۰/۱۱	تاثیر پوشش و حجاب
۰/۳۲	۱/۰۱	۰/۰۷	معیار انتخاب
۰/۸۳	-۰/۲۲	-۰/۰۲	علل برقراری
۰/۲۷	۱/۱۰	۰/۰۸	پیشامدهای منفی
۰/۱۹	۱/۳۳	۰/۰۹	مشورت
۰/۰۲	۲/۳۵	۰/۱۷	علل مخفی کردن
۰/۴۷	۰/۷۲	۰/۰۶	علل پایان

جدول ۱ معنی داری کل مدل را مشخص می‌کند، اگر سطح معنی داری آماره F کمتر از ۰/۰۵ باشد آنگاه متغیرهای مستقل (جایگاه اجتماعی، حد و حدود، چگونگی آغاز، تاثیر رفتار و گفتار، تاثیر پوشش و حجاب، معیار انتخاب، علل برقراری، پیشامدهای منفی، مشورت) به خوبی تغییرات متغیر وابسته (ارتباط بین دانشجویان) را تبیین می‌کنند. در صورتی که این مقدار بزرگتر از ۰/۰۵ می‌باشد، آنگاه متغیرهای مستقل، تغییرات متغیر وابسته را تبیین نمی‌کنند. طبق جدول ۱ مقدار F برابر ۱۱/۱۹ با سطح معنی داری ۰/۰۰ بدست می‌آید. بنابراین سطح معنی داری از ۰/۰۵ کوچکتر

میانگین را به خود اختصاص دادند (شکل ۱۵). نقش والدین خصوصاً پدر در حمایت از دختر و جلوگیری از رابطه او با جنس مخالف میانگین ۲/۷۵ را به خود اختصاص داده و ۵۴/۵ درصد والدین خود را در جریان ارتباط با جنس مخالف قرار می‌دهند. ۵۱/۳ درصد برای رفع مشکل تنهایی، دوستی با جنس را موافق خواستار بودند.

بر اساس آزمون تی مستقل بین جنسیت و عوامل تاثیرگذار در روابط دانشجویان تفاوت معنی داری مشاهده شد ($t=۳/۰۷$ و $P=۰/۰۰۳$). بدین معنی که دانشجویان دختر دیدگاه مطلوبی نسبت به دانشجویان پسر داشتند. بین وضعیت تاهل و عوامل تاثیرگذار در روابط دانشجویان تفاوت معنی داری مشاهده شد ($t=۳/۱۵$ و $P=۰/۰۰۲$). بدین منظور که دانشجویان مجرد تمایل بیشتری نسبت به دانشجویان متاهل داشتند. آزمون آماری به منظور بررسی تفاوت عوامل تاثیرگذار در روابط دانشجویان با چهار مقطع تحصیلی (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا) انجام شد که معنی دار نبود ($F=۱/۳۵$ و $P=۰/۲۶$). یعنی دانشجویان مقاطع مختلف نظرات تقریباً یکسانی داشتند.

همچنین بر اساس آزمون آنالیز واریانس بین عوامل تاثیرگذار در روابط دانشجویان و نوع دانشکده تفاوت معنی داری مشاهده گردید که ($F=۲/۸۳$ و $P=۰/۰۰۹$). دانشجویان دانشکده‌های مختلف نظرات متفاوتی داشتند.

ضریب تعیین تعدیل شده برابر ۰/۴۲۳ می‌باشد. یعنی متغیرهای مستقل (جایگاه اجتماعی، حد و حدود، چگونگی آغاز، تاثیر رفتار و گفتار، تاثیر پوشش و حجاب، معیار انتخاب، علل برقراری، پیشامدهای

می‌باشد در نتیجه مدل معنی‌دار است. برای بررسی تاثیر ابعاد یازده‌گانه در خصوص ارتباط بین دانشجویان از تحلیل رگرسیون چند گانه به روش گام به گام استفاده می‌شود. جدول ۲ مقدار ضرایب استاندارد (بتا)، مقدار t و سطح معنی‌داری را ارائه می‌دهد. هر چه ضرایب استاندارد (بتا) و (t) بزرگتر و سطح معنی‌داری کوچکتر باشد. بدین معنی است که، متغیر مستقل تاثیر شدیدتری بر متغیر وابسته دارد. متغیرهای حد و حدود، تاثیر رفتار و گفتار و علل مخفی کردن سطح معنی‌داری آنها کمتر از ۵٪ بدست می‌آید. بنابراین، حد و حدود، تاثیر رفتار و گفتار و علل مخفی کردن تاثیر مستقیم و معنی‌داری بر ارتباط بین دانشجویان دارد.

نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که محیط دانشگاه محل کار، محیط‌های اجتماعی و غیره خواه ناخواه منجر به آشنایی و ارتباط دختران و پسران می‌شود و آنچه اهمیت دارد این است که این ارتباط به سمت و سوی صحیح و معقول سوق پیدا کند تا موجب تلخی و حسرت نشود.

لذا توصیه می‌شود که مسئولان امر در جهت فراهم آوردن تسهیلات بیشتر برای اسکان دانشجویان در خوابگاه‌های دانشجویی و ترغیب دانشجویان به سکونت در خوابگاه‌های دانشگاه‌ها، تلاش بیشتری را مبذول دارند.

۴ نتیجه‌گیری

یافته‌های این تحقیق نشان می‌دهد که اکثر دانشجویان با جنس مخالف رابطه دوستانه برقرار می‌کنند. جایگاه اجتماعی این رابطه در بین دانشجویان و افراد بیرون از دانشگاه صورت می‌پذیرد و حد و حدود این رابطه صحبت عادی و در حد ارسال پیامک می‌باشد. چگونگی آغاز ارتباط در بین کلاسهای درس می‌باشد و مهمترین عامل در تاثیر رفتار و گفتار در شکل‌گیری ارتباط بکار بردن سخنان محبت آمیز و صمیمی می‌باشد. پوشش و حجاب در شکل‌گیری جنس مخالف تاثیر بسزایی دارد و پوششی که نماد و نشانه‌ی گروه‌های منحرف و غیر اخلاقی باشد در این رابطه جایگاهی ندارد. معیار انتخاب برای برقراری ارتباط مهربانی و رفتار انسانی و جایگاه اجتماعی می‌باشد عامل اصلی برقراری ارتباط به قصد ازدواج صورت می‌پذیرد. پیامدهای منفی ارتباط با جنس مخالف از نظر دانشجویان ترس از افشای حقیقت و

مراجع

- [۱] قرآن کریم، سوره احزاب، آیه ۳۲.
- [۲] کبیری فریده (۱۳۷۱). بررسی چگونگی ارتباط پرستاران با بیماران در بخش‌های قلب بیمارستان شهر تهران. پایان نامه، کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی تهران.